

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Jacek Sobczak

w sprawie **M. P.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k., art. 279 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 26 września 2012 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 16 października 2009r. zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego z dnia 30 marca 2009r.

na podstawie art. 544§2 i 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1/ oddalić wniosek,

2/ stwierdzić, iż nie istnieją podstawy do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu,

3/ zwolnić wnioskodawcę od ponoszenia kosztów sądowych postępowania wznowieniowego.

UZASADNIENIE

M. P. wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 28 listopada 2008r. został uznany za winnego popełnienia dwóch czynów zakwalifikowanych jako ciąg przestępstw z art. 279§1 k.k. w zw. z art. 91§1 k.k. i za to skazany na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrokiem z dnia 15 lipca 2009r. Sąd Okręgowy po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego utrzymał w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

M. P. wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 30 marca 2009r. został uznany za winnego popełnienia siedmiu przestępstw z art. 13§1 k.k. w zw. z art. 279§1 k.k. i art. 279§1 k.k., które stanowiły ciąg przestępstw z art. 91§1 k.k. Na tej podstawie wymierzono mu za to karę 4 lat pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 200 stawek po 10 zł każda.

Tym samym wyrokiem uznano oskarżonego za winnego tego, że w kwietniu 2006r. w W. działając wspólnie i w porozumieniu z J. K. ułatwił ustalonej osobie popełnienie przestępstwa polegającego na wyłudzeniu odszkodowania z zakładu ubezpieczeń w ten sposób, że przeprowadził pojazd marki Fiat Seicento /.../ na posesję w W. celem rozebrania go na części, umożliwiając w ten sposób zgłoszenie w dniu 4 kwietnia 2006r. fikcyjnej kradzieży tego pojazdu. Czyn ten zakwalifikowano z art. 18§3 k.k. w zw. z art. 286§1 k.k. i wymierzono zań karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Oba wyżej wymienione skazania na kary pozbawienia wolności objęto karą łączną 4 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 16 października 2009r., w zakresie którego dotyczyła apelacja wniesiona przez obrońcę oskarżonego, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Wniosek o wznowienie postępowania w części zakończonej wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 16 października 2009r. na podstawie art. 542§3 k.p.k. złożył obrońca skazanego. Wskazał on, że po uprawomocnieniu się powyższego orzeczenia wyszedł na jaw nowy fakt w postaci wydania prawomocnego wyroku uniewinniającego osobę, której skazany miał ułatwić popełnienie czynu zabronionego. Ta zaś okoliczność, w ocenie obrony może wskazywać, że skazany nie popełnił przypisanego mu czynu z art. 18§3 k.k. w zw. z art. 286§1 k.k.

Podnosząc powyższe obrona wniosła o uniewinnienie skazanego od zarzutu popełnienia czynu z art. 18§3 k.k. w zw. z art. 286§1 k.k., ewentualnie o

przekazanie sprawy co do tego czynu Sądowi Okręgowemu do ponownego merytorycznego rozpoznania.

W swym piśmie obrona wskazała również, że w jej ocenie wyrok Sądu Okręgowego z dnia 30 marca 2009r. w części skazującej za popełnienie i usiłowanie popełnienia ciągu przestępstw z art. 279§1 k.k. dotknięty jest bezwzględną przesłanką odwoławczą z art. 439§1 pkt 8 k.p.k., gdyż co do części tych przestępstw postępowanie karne zostało już wcześniej prawomocnie zakończone wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 28 listopada 2008r.

W opisanym wyżej zakresie obrona wniosła o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego utrzymującego w tej części wyrok Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy odnośnie tych czynów Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Generalnej w odpowiedzi na pismo obrony wniósł o:

1 – stwierdzenie, że nie istnieją ustawowe podstawy do wszczęcia z urzędu postępowania o wznowienie postępowania zakończonego wskazanym wyrokiem Sądu Apelacyjnego;

2 – oddalenie wniosku o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek obrony w części dotyczącej wznowienia postępowania w zakresie dotyczącym skazania M. P.za popełnienie czynu z art. 18§3 k.k. w zw. z art. 286§1 k.k. nie jest zasadny. Nie ma również jakichkolwiek podstaw do stwierdzenia, że w omawianej sprawie zaistniała bezwzględna przesłanka odwoławcza z art. 439§1 pkt 8 k.p.k., a tym samym, iż w sprawie istnieją powody nakazujące wszczęcie z urzędu postępowania wznowieniowego.

Pierwsza zostanie omówiona ta druga kwestia, jako zawierająca wniosek dalej idący.

Obrona składając przedmiotowy wniosek najwyraźniej myli instytucję ciągu przestępstw uregulowaną w art. 91 k.k. z inną instytucją prawa karnego, jaką jest przestępstwo ciągłe z art. 12 k.k. Wskazać zatem wypada, że ciąg przestępstw z art. 91§1 k.k., jak wynika z samej nazwy tego uregulowania oraz brzmienia wskazanego przepisu, dotyczy sytuacji, gdy „sprawca popełnia w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu, dwa lub więcej **przestępstw**”. Każdy zatem czyn wchodzący w skład takiego ciągu musi wypełniać znamiona odrębnego **przestępstwa**. Art. 91§1 k.k. pozwala jedynie, w sytuacji spełnienia warunków do zakwalifikowania tych odrębnych przestępstw jako ciągu przestępstw, na

wymierzenie za nie jednej kary. Jest to zatem instytucja prawa karnego materialnego będąca quasi karą łączną. Uregulowana została zresztą w Rozdziale Kodeksu Karnego – Zbieg przestępstw oraz łączenie kar i środków karnych. Od tej instytucji odróżnić trzeba czyn ciągły z art. 12 k.k. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu „dwa lub więcej zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, uważa się za **jeden czyn zabroniony**”, a więc przy spełnieniu warunków zawinienia i karygodności za **jedno przestępstwo**. Tylko zatem w sytuacji przyjęcia konstrukcji odpowiadania w warunkach z art. 12 k.k., nowoujawnione zachowania tego samego sprawcy, mogą być uznane za „wchodzące w skład” osądzanego już czynu ciągłego.

W niniejszej sprawie taka sytuacja nie miała miejsca, gdyż zarówno w sprawie IV K /.../ SR wyrokiem z dnia 28 listopada 2008r., jak i w sprawie V /.../ SO wyrokiem z dnia 30 marca 2009r., uznały że M. P., popełnił szereg przestępstw z art. 279§1 k.k., które zakwalifikować można jako **ciągi przestępstw z art. 91§1 k.k.** (nie zaś czy ciągły z art. 12 k.k.).

W tej sytuacji, Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do uznania, że w niniejszych sprawach, któryś z Sądów rozstrzygających je, dopuścił się uchybienia z art. 439§1 pkt 8 k.p.k. Rozważenia natomiast w zaistniałej sytuacji procesowej wymagałaby możliwość zastosowania art. 91§3 k.k., lecz z oczywistych względów nie może to nastąpić w trybie rozpoznania wniosku o wznowienie postępowania.

Nie ma również podstaw do uwzględnienia wniosku o wznowienie postępowania zakończonych skazaniem M. P. za popełnienie czynu z art. 18§3 k.k. w zw. z art. 286§1 k.k.

Przypomnieć tu należy, że Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 30 marca 2009r. (sygn. akt V K /.../) uznał skazanego za winnego tego, że na początku kwietnia 2006r. w Warszawie działając wspólnie i w porozumieniu z J. K. ułatwił ustalonej osobie popełnienie przestępstwa polegającego na wyłudzeniu odszkodowania z zakładu ubezpieczeń poprzez zgłoszenie fikcyjnej kradzieży pojazdu Fiat Seicento.

Jak wynika z akt sprawy ową „ustaloną osobą” była K. L. Sprawę jej wyłączono do odrębnego postępowania, w którym postawiono jej dwa zarzuty, w tym pozostający w bezpośrednim związku z wyżej przedstawionym zarzutem skazanego, zarzut popełnienia czynu z art. 286§1 k.k. Sprawę o ten czyn (sygn. akt III /.../) rozpoznał Sąd Rejonowy, który wyrokiem z dnia 10 listopada 2010r. uniewinnił K. L. od stawianych jej zarzutów. Wyrok uprawomocnił się nie będąc

zaskarżony przez prokuratora. Jak wynika z uzasadnienia tego orzeczenia Sąd stwierdził, że „w zasadzie jedynym dowodem obciążającym oskarżoną były zeznania J. K”. Dalej Sąd ten wskazuje, że zeznania tego świadka w jego ocenie okazały się niewiarygodne i nie potwierdził ich jakiejkolwiek inne dowody przeprowadzone w sprawie. Natomiast wersja oskarżonej, która nie przyznała się do winy znalazła potwierdzenie w zeznaniach przesłuchanych świadków. W tej sytuacji sprawę należało rozstrzygnąć w oparciu o zasadę wyrażoną w art. 5§2 k.p.k.

Z powyższego wynika zatem, że według ustaleń Sądu w sprawie o sygn. akt III K /.../ zdarzenie mogło nie mieć charakteru zgłoszenia fikcyjnego przestępstwa celem wyłudzenia odszkodowania, lecz kradzież samochodu użytkowanego przez K.L. rzeczywiście miała miejsce. Jeżeli zaś tak, to aktualność swą zachowują te ustalenia faktyczne dokonane w sprawie V K /.../, z których wynika, że samochód Fiat Seicento o nr rej. /.../ na posesję w W. celem rozebrania go na części doprowadzili współoskarżeni J. K. i M. P. Żaden z nowych dowodów przeprowadzonych dla potrzeb sprawy III K /.../ nie zawiera żadnych informacji, które pozwoliłyby okoliczność tą ocenić odmiennie.

Co więcej, Sąd rozpoznający sprawę III K/.../, choć dysponował dowodami, które nie były poprzednio znane Sądom, to nie sposób przyjąć, że wprost wskazywały one na nowe fakty, które nie byłyby dotąd ustalone. Przesłuchani świadkowie relacjonowali bowiem jedynie reakcje K. L. po utracie samochodu.

Mamy zatem w sprawie do czynienia z odmienną oceną istniejącego materiału dowodowego – przede wszystkim wyjaśnień J. K., a nie z nowymi dowodami, które pozwalałyby poczynić jakiejkolwiek odmienne ustalenia co do zachowania skazanego. Za nowy fakt w rozumieniu art. 540§1 k.p.k. nie można też uznać wydania wyroku w sprawie K. L.

Tym samym dowody zgromadzone w obu sprawach nie pozwalają wprost ani na przyjęcie, że oskarżony M. P. nie popełnił przestępstwa, ani na to, że skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą. Natomiast sfera swobody dokonywania ocen dowodów przez sądy rozstrzygające sprawę chroniona jest przez art. 7 k.p.k. i nie podlega weryfikacji w drodze postępowania wznowieniowego.

Nie została zatem spełniona żadna z przesłanek z art. 540§1 ust 2 k.p.k., która pozwalałaby na uwzględnienie wniosku i wznowienie postępowania w sprawie.

W świetle powyższego przyjąć należało, że wniosek obrońcy skazanego również w omówionej powyżej części nie jest zasadny.

Kierując się przedstawionymi względami Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.